

TÜRKİSCH

ALMANYA'DAKİ YAŞAM İÇİN BİLGİLENDİRME REHBERİ

**REFUGEE
GUIDE.DE**

Almanya'ya hoşgeldiniz!

Willkommen
in Deutschland!

Bu rehber, Almanya'daki yaşamınız için yararlı bilgi ve tavsiyeler içermektedir. Rehberin içeriği, daha önce Almanya'ya gelmiş olan mültecilerin en çok sorduğu sorulardan esinlenilerek oluşturulmuştur. Bu rehberde belirtilen bilgi ve tavsiyeler, yasal düzenlemeler veya bağlayıcı kurallar olarak algılanmamalıdır. Çünkü Almanya'da yaşayan halk her zaman burada anlatılan davranışları sergilememektedir. Buna rağmen, burada anlatılan davranış biçimleri toplumun çoğunluğu ve ekseri durumlar için geçerlidir.

İçerik

Toplumsal Yaşam	3
Kişisel Özgürlükler	5
Birlikte Yaşamak	6
Eşit Haklara Sahip Olma	7
Çevreyi Koruma	8
Yeme, İçme, Tütün Kullanma	9
Formaliteler ve Yönetim	11
Acil Durumlar	13
Rehber Hakkında	14

Toplumsal yaşam

“Guten Tag” ve “Auf Wiedersehen” gülümsemek flört etme anlamı insanları selamlamak ve onlara veda taşımaz. Söz konusu kişi, etmek için kullanılan sözlendir. Tek veya tanımadığımız birisi de olsa, bu böyledir. İnsanlar bu davranışla sadece nazik olmak istediklerini belirtirler. Örneğin küçük bir dükkana veya bir hekimin bekleme odasına girildiğinde, orada bulunanlar “Guten Tag” diyerek selamlanır. Bir köyün sokağında, ıssız bir alanda veya oturduğumuz mahallede rastgeldiğimiz kimseleri de aynı şekilde selamlarız.

Her ne kadar soğuk davranış gibi gözükse de, Almanya toplumu için özel yaşam mahremiyet alanı önemlidir. Saatlerce bir trende veya lokantada yabancı insanların yanında oturup, sadece “Guten Tag” veya “Auf Wieder-

sehen” demek son derece normal bir davranıştır. Aynı şekilde bazı kişiler, örneğin toplu taşıma araçlarında, yalnız oturmayı tercih ederler.

Özel yaşamlarını Mahremiyet alanlarını güvenceye almak için insanlar bürolarının veya evlerinin kapılarını

kapalı tutarlar. Bir yere girmeden önce kapıyı tıkladıktan sonra nezaket gereğidir. Genellikle kapıyı tıkladıktan sonra, nazik bir şekilde içeriye buyur edirsiniz.

Pazar günü bir dinlenme günüdür. O gün dükkanların çoğu kapalıdır ve çok az kişi çalışır. Çim biçme, mobilya monte etme benzeri işlere girişip, gürültü yapılması ve sükûnetin bozulması durumunda komşular şikayetçi olabilirler. Ayrıca her gün saat 22:00 (akşam 10) ila 06:00 (sabah 6) arasında gece sükûneti uygulanır. Bu saatler arasında gürültü yapılması durumunda da çevredeki insanlar şikayet edebilirler.

Göz önünde işemek, bir suç oluşturabilir. Çoğu kez civarda bu ihtiyacı giderebilecek bir umumi tuvalet bulunacaktır. Tuvalette genellikle tuvalet kağıdı bulunur, ama taharet musluğu bulunmaz. Tuvalet kağıdı, kullanıldıktan sonra tuvalettaki çöp kutusuna değil, klozete atılır. Buna karşılık kadınların kullandığı tampon ve adet bezleri gibi hijyenik malzeme klozetin yanındaki çöp sepetine atılır.

Klozete bulaşan pislikler tuvalet fırçasıyla temizlenmelidirler. Tuvaletin temiz ve kuru bir vaziyette terkedilmesi gerekir. Bu nedenle klozetin oturarak kullanılması lazımdır. Bu, idrarlığı olmayan tuvaletlerde erkekler için de geçerlidir. Tuvaletten sonra el yıkama

hijyenik nedenlerle önemlidir.

Toplum içinde (özellikle otobüste ve trende) yüksek sesle konuşmak nezaketsizlik olarak algılanır. Oralarda, başkalarını rahatsız etmemek için konuşmalar ve telefon görüşmeleri alçak sesle yapılır.

Toplu taşıma araçlarında çoğu kez yaşlılar, hastalar veya hamileler için ayrılmış koltuklar vardır. Ayrıca çocuk arabası ve tekerlekli sandalyeler için de yerler ayrılmıştır. Buraları boş tutulur, veya gerektiğinde derhal boşaltılır. Yürüyen merdivenlerde insanlar, isteyenler sol taraftan yürüyüp geçebilsinler diye, merdivenin sağ yanında dikilirler.

Yardıma ihtiyaç duyulduğunda yetişkinlerden yardım istenebilir. İnsanlar genellikle yardımseverdirler ve ellerinden geldiğince yardımcı olurlar. Öte yandan, ana babalarının izni olmadan çocuklara yaklaşmak uygun görülen bir davranış değildir.

Kişisel Özgürlükler

Herkes bir dini benimseyip, benimsememekte serbesttir. İnanç, kişinin özel duygusu kabul edilir ve inanç özgürlüğü geçerlidir. Yani, kişi dilediği gibi inanır. Buna karşılık herkesten başkalarının başka tanrılara inanmasına veya hiç bir tanrıya inanmamasına saygı göstermesi beklenir.

Almanya'da tartışmalar ve söz düelloları genelde bir orta yol bulma amacıyla yapılır. Basının bu alanda, yasalarla korunan, «basın özgürlüğü» adı altında özel bir özgürlüğü vardır. Basın, hükümeti ve örneğin kiliseler gibi, diğer toplumsal kurumları eleştirmeyi de içeren, çeşitli konuları ele alır. Düşünce ve ifade özgürlüğü, kimseye hakaret etmemek, ayrımcılık yapmamak ve tehdit etmemek kaydıyla herkese düşündüğünü söyleyebilme olanağı verir.

Almanya'da (eşcinsel veya heteroseksüel) çiftlerin göz önünde sevgi gösterisinde bulunmaları garipten bir davranış değildir. Bu el ele tutuşmaktan başlayıp, sarılıp öpüşmeye, hatta göz önünde oynaşmaya kadar gidebilir. Bu tür davranışlar toplumca kabul edilen davranışlardır ve yadırganmamalıdır.

İnsanların yazın açık giyinmeleri normal kabul edilir. Örneğin kısa bluzlar ve şort bu giyimlerdendir. Bu insanları

uzun süre seyretmek nezaketsizliktir.

Fin hamamlarında ve az sayıdaki bazı umumi havuzlarda çıplak dolaşılabilir. Umumi yüzme havuzlarında çoğunlukla mayo giyilir. Fin hamamlarına ve yüzme havuzlarına genelde kadın ve erkekler birlikte girerler. Bazılarında «sadece kadınların» veya «sadece erkeklerin» kabul edildiği zaman dilimleri de vardır.

Birlikte Yaşamak

Almanlar, selamlaşma, vedalaşma, yeni bir insanla tanışma gibi durumlarda sık sık el sıkışırlar. Bir gruba yeni katıldığında, oradaki her erkek ve kadını önce kısaca tokalaşarak selamlamak adettendir. Bunu yaparken insanlar aynı zamanda birbirlerinin gözüne bakarlar. Erkekler de, kadınlar da birbirilerinin elini sıkar.

Arkadaşlarla buluştuğunda çoğu kez birbirine sarılarak, bazı yörelerde yanaktan öpüşerek selamlaşırlar. Bu cinsellik içermeyen bir dostluk göstergesidir.

Almanlar genelde düşündüklerini doğrudan doğruya söylerler. Bunu yaparken nezaketsiz olmayı değil, dürüst olmayı amaçlarlar. Yapıcı eleştiri, kişinin kendini ve çevresini daha iyiye yönlendirmesi bakımından, olumlu adedilir. Bu, özellikle meslek hayatında önem taşır. Bu nedenle insanlar bazen eleştirirler veya başkaları tarafından eleştirilmelerini isterler.

Almanya'da dakik olmak önemlidir. Başkalarını bekletmek nezaketsizlik sayılır. Bir randevuya veya buluşmaya geç gelinmesi durumunda, beş dakika bile saygısızlık olarak algılanabilir. Elde olmayan bir gecikme durumunda karşı

tarafı telefonla arayarak gecikmeyi bildirmekte yarar vardır. Bu, iş hayatında olduğu gibi, dostlar arasında da geçerlidir.

Birisine bir şey teklif edildiğinde "Nein, danke" diyerek teklif nazikçe reddedilir, veya "Ja, bitte" yahut "Gerne" diyerek, teklifin kabul edildiği belirtilir.

Eşit Haklara Sahip Olma

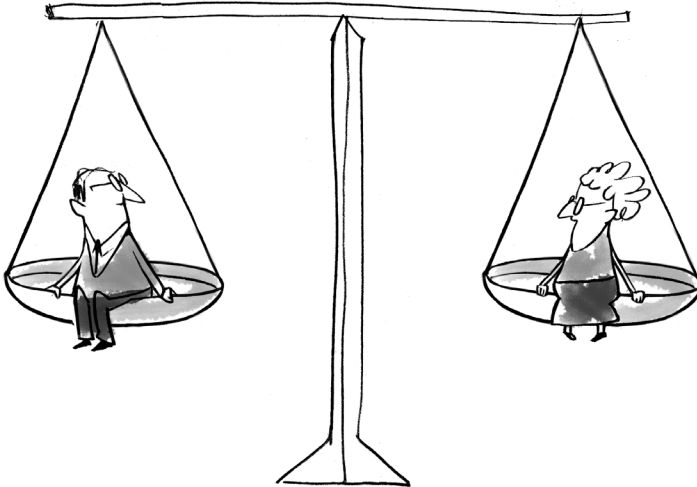
Almanya'da cinsiyet, ten rengi, din veya cinsel tercih yönelim nedeniyle ayrımcılık yapmak yasaktır ve cezai işlemle sonuçlanabilir. Kişinin ayrımcılığa uğraması veya tehdit edildiğini hissetmesi halinde, polis çağırması tavsiye edilir. Bu gibi durumlarda güç kullanmak kesinlikle kabul edilemez. Kaba kuvvet kullanılması da Almanya'da yasaktır.

Almanya'da erkekler ve kadınlar aynı haklara sahiptirler. Biri yalnız bırakılmasını istediğinde, buna saygı gösterilmesi gerekir. Kadın olsun, erkek olsun, etraftaki insanları taciz etmek yasaktır. Aynı şekilde, birisinin fotoğrafını çekmeden önce ondan izin

alınması gerekir.

Eşcinsellik Almanya'da normaldir. (Eski bir dışişleri bakanı açıktan açığa eşcinseldi). Eşcinsel birliktelikler yasal olarak, evlilik gibi kaydedirilebilirler.

Kadın, erkek herkes eşini kendisi seçer ve onunla evlenip evlenmeyeceğine kendi başına karar verir. Bekar olmak evli olmak kadar normaldir. Ayrıca evli veya evli olmayan eşlerin çocuk yapmamaya karar vermeleri de doğaldır.

Çevreyi Koruma

Almanlar, çevreyi koruyan davranışlarıyla tanınmışlardır. Çöplerini ayrıştırırlar ve yeniden değerlendirirler. Çöplerini, kentte olsun, kırdada olsun, nadiren yere atarlar. Yakında bir çöp kabı yoksa, çöpler çevreye uyumlu bir şekilde yok edilinceye kadar elde tutulurlar. Gerekliyse ilk rastlanacak bir çöp kabına kadar taşınırlar. Tren istasyonları, otobüs durakları ve parklar gibi umuma açık yerlerde çöp kapları bulunur.

Pek çok Alman, enerji ve su tüketimlerini asgari seviyede tutmaya gayret gösterir. Böylelikle hem çevreyi korumak, hem de masraftan tasarruf etmek istenmektedir. Çevre bilinçli davranışlar, örneğin evde veya markette buzdolaplarını mümkün mertebe kısa süre açık tutmak ve bir yerden çıkıldığında ışığı kapatmak, şeklinde uygulanır.

Odaların pencereleri normalde sıkı bir şekilde kapanır. Odaya temiz hava girmesi için, onları arada bir açmak gerekir. Enerjiden tasarruf sağlamak için, pencereler açıkken, kaloriferler kapatılır.

Almanya'da pek çok şişe için 8 ila 25 sent tutarında küçük bir geçici ücret depozito ödenir. Bu ücret, şişe alınırken ödenir, geri verildiğinde ise iade edilir. Bu şişeler sadece satın alındıkları

dükkanada değil, o tür şişeleri satan her markete iade edilebilirler. Bu geçici ücret işlemi, çevreyi korumak ve içecek kaplarının geri dönüşümü ve yeniden değerlendirilmelerini sağlamak amacıyla yürürlüğe konmuştur.

Yeme, İçme & Tütün Kullanma

Almanya'da musluk suyu çekincesiz bir şekilde içilebilir. Musluk suları sürekli kontrol edilirler ve tehlikesizdirler. Bunun, bazı umuma açık meydanlarda veya trenlerde olduğu gibi, bir iki istisnası vardır. O sular "Kein Trinkwasser" yazısıyla belirtilmişlerdir.

Pek çok Alman yemeği, domuz eti, sığır eti veya tavukla hazırlanır. Yemeğin içinde hangi etin veya hangi katkıların bulunduğu her yerde sorup, öğrenilebilir. Geleneksel olarak Alman yemeklerinde en çok domuz eti kullanılır.

Almanya'da döner, pek yaygındır. Bu, ekmeğe arasına döner kebab ve salata konularak hazırlanan bir yiyecektir. Ora-

da kullanılan et, tavuk, dana veya kuzu etidir. Döner, (pizza, hamburger, patates tava gibi) diğer hazır yiyeceklerde de olduğu üzere, çatal-bıçak kullanmadan yenir. Öte yandan, masada yenen yemeklerde çatal-kaşık kullanmak adettendir.

Almanya'da pek çok şekerlemede domuzdan elde edilen jelatin bulunur. Şekerlemelerin helal olduğundan emin

olmak için, üzerinde “vegetarisch” veya “vegan” yazılı olan, yahut jelatin içermeyen ürünleri almak gerekir.

Almanya’da (ALDI, LIDL veya PENNY gibi) çok sayıda spot gıda maddesi satan mağaza zincirleri ile (REWE ve EDEKA gibi) biraz daha fiyatlı süpermarketler bulunur. Bunların hepsi günlük yaşam için gerekli ürünleri sunarlar. Bunların dışında bir çok kentte köylü veya hafta pazarları kurulur. Ayrıca (genelde Türk, doğu Asya, Afrika, Yunan olmak üzere) küçük çaplı uluslararası süpermarketler de vardır.

Sadece helal ürünler yiyorsanız, et ve tatlıları öncelikle Türk ve Arap bakkallarıyla lokantalarından almanızda yarar vardır. Süpermarketlerin aksine benzinlikler, 24 saat açıktır ve buralarda da gıda maddeleri satılır. Fakat buradaki fiyatlar, öbür satıcılara nisbetle oldukça yüksektir.

Alkollü içkiler, genellikle bira ve şarap kullanımı, sosyal ilişkiler sırasında, özellikle akşamları, akşam yemeklerinde veya arkadaşlarla bir arada oturulduğunda, son derece normaldir.

Buna karşılık, alkol kullanmamak da doğal karşılanır. Almanya’da yaşayan pek çok kişi hiç alkol kullanmamaktadır. Alkollü içki teklif edildiğinde “Nein,

danke” diyerek reddetmek mümkündür. Alkol alanların, alkollüken otomobil ve bisiklet kullanması yasaktır.

Erkekler olsun, kadınlar olsun, insanlar pek çok umumi yer ve mekanda sigara içerler. Lokantalarda ve tren istasyonlarında yazıyla belirtilmiş sigara içilebilir alanlar, “Raucherbereiche” bulunur. Genelde sigara içmek için dışarıya veya balkona çıkmak, bir nezaket gösterisi olarak algılanır. Sigara kullanmayanların, çocukların ve hamilelerin bulunduğu ortamda sigara içmek ise açık bir nezaketsizliktir.

F

ormaliteler

Dükkanlar ve devlet daireleri, dakik bir şekilde açılır ve kapanırlar. Açılış süresi saat 16:00 da son buluyorsa, en geç 15:55 de orada olmakta yarar vardır. Çünkü saat 16:01 de gelinirse, kapılar kapanmış olabilir. Aynı durum trenlerin otobüslerin ve benzeri araçların kalkışları için de geçerlidir.

Bürokrasiyle uğraşmak bazen çok karmaşık olabilmekte ve anlamsız olduğu kanısını uyandırmaktadır. Bürokrasi, yavaş işler ve standartlaşmış yöntemler kullanır. Bu çok defa yıldırıcı gelebilir. Öte yandan, bu bürokratik eylemler herkes için geçerlidir ve herkese eşit muamele edecek biçimde

şekillendirilmişlerdir. Rüşvet teklif etmek veya almak bir suç oluşturur.

Almanya'daki insanların çoğu trafik kurallarına saygı gösterirler. Onlar, trafik levhalarının talimatlarına uyar ve hiç bir araç veya insan olmasa bile kırmızı lambada dururlar. Lamba veya trafik levhası olmayan yerlerde, sağ taraftaki taşıtın geçiş üstünlüğü vardır. ("Rechts vor Links").

Özellikle büyük kentlerde bisiklet sürücüleri için özel yol şeritleri bulunur. Araç kullanırken cep telefonu ile konuşmak veya yazışmak yasaktır.

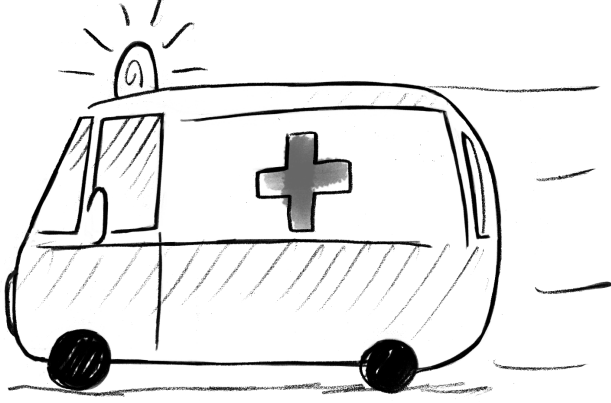
Otomobille giderken araçtaki bütün insanların kemer bağlama zorunluluğu vardır. Arabaya binen çocukların, vücut iriliklerine uygun bir çocuk koltuğunda oturmaları gerekir.

Telefon görüşmeleri genelde büro saatleri içinde, yani saat 16:00 veya 17:00 ye kadar yapılır. Saat 21:00 den veya 22:00 den sonra özel telefon görüşmesi yapılmaz. Birisini telefonla arayan kişi, önce adını vererek kendisini tanıtır.

Toplu taşıma araçlarını kullanmadan önce bir bilet gişesinden veya bilet otomatından bilet almak gerekir. Bazı kentlerde (Örneğin Berlin ve Münih'te) otobüs veya tramvaya binmeden önce biletin damga otomatına

damgalatılması gerekir. Bazı yerlerde damgalama aracın içindeki otomatlarda yapılır. Biletler ve damgalama biçimleri kentlere ve yörelere göre değişebilmektedir.

A cil Durumlar

Güç durumdaki insanlara daima yardımcı olunuz. Her zaman yapılacak bir şey olacağı için, geçip gitmemek gerekir. Herkes, zor durumdaki insanlara yardım etmekle, örneğin ilk yardım yapmakla, veya acil yardım (Aşağıya bakınız) çağırmakla yükümlüdür.

Kavgı, hırsızlık veya cinsel taciz durumlarında polis çağırınız. Bunun için herhangi bir telefonda 110 numarayı çevirmek yeterlidir. Polisler, genellikle naziktirler ve görevleri size yardımcı olmaktır. Onlar, her telefonu ciddiye alırlar.

Yangın ve sağlıkla ilgili acil durumlarda itfaiyeyi çağırınız. Bunun için herhangi bir telefonda 112 numarayı çevirmek yeterlidir. Bu numara ancak (hayati tehlike arzeden) acil durumlarda kullanılır. Aynı şey hastanelerdeki acil kabuller için de geçerlidir.

Mültecilerin bir hekime muayene olabilmesi için önce bağlı oldukları sosyal daireye baş vurmaları gerekir. Hekim muayenahaneleri genellikle sabah saat 8:00 den öğle saat 12:00 ye kadar açıktır. Bazen öğleden sonra da açık olabilirler. Hekimlerin çoğu İngilizce konuşur.

Akşam vakti, bir pazar veya tatil günü ilaç almanız gerekirse, bir nöbetçi eczaneye baş vurabilirsiniz. Hangi eczanenin nöbetçi olduğunu öğrenmek için bulunduğunuz yeri ve «NOTA-POTHEKE» yazısını internette google ye vermeniz veya 22883 numaralı telefonu (dakikası en çok 69 senttir) bir cep telefonundan aramanız gerekir. En yakın nöbetçi eczanelerin isim ve adreslerini ayrıca her eczanenin kapısında da bulabilirsiniz.

Bu Rehber Hakkında

Bu rehber, Almanya'yı ziyaret eden, mülteci olarak gelen ve gelecekte Almanya'da yaşamayı amaçlayan kişiler için hazırlanmıştır. Onun amacı, Almanya'daki yaşamın ilk dönemlerinde okuyucularına yol göstermektir. Bu rehberin hedefinde, özellikle henüz devletçe düzenlenmiş uyum kurslarına katılmayacak olan mülteciler bulunmaktadır. Çünkü BAMF (Federal göç ve iltica dairesi) eylül 2015 tarihi itibarıyla bu kesim için böyle bir rehber sunmamaktadır. Bu rehberin tek amacı, yararlı bilgilerin ulaştırılmasıdır.

Buna rağmen bazı bilgilerin kibirli ve hor görücü olarak algılanabileceğinin bilincindeyiz. Rehberin oluşturulması sırasında bu durum sürekli olarak eleştirisel bir gözle gözlemlendi ve değerlendirildi. Bu algılamayı önleyebilmek için rehber çeşitli ülkelerden (Suriye, Irak, Afganistan, Sudan, Mısır, Filistin ve sair) gelen insanlarla ve yakın zamanda Almanya'ya iltica etmiş kimselerle yakın işbirliği içerisinde oluşturuldu. ProAsyl kuruluşu elinizdeki içeriği İngilizce metninden inceledi ve kusursuz buldu. Ayrıca bir çok göçmen bugüne kadar böyle bir rehberin eksikliğini hissettiklerini vurguladılar. Mültecilerin, bu rehberin oluşumuna katkıda bulunmuş olmaları büyük önem taşımaktadır. Mültecilerle, bu rehberin kibirli ve hor görücü olarak

algılanabilmesi sorunu da tartışıldı. Bu görüş mülteciler tarafından açıkça yadsındı. Aksine, bu tür bilgilerin verilmesi gerekliliği vurgulandı.

Kısmen resimlendirilmiş olan bu rehber, elektronik metin halinde ve basılabilir konumda birçok dilde mevcuttur. Rehberin basılmış şekli (veya profesyonel bir düzenlemesi) istenmekte ve amaçlanmaktadır. Sizin bu konuda bir yardımınız olabilecekte, sizden bir haber almak bizi sevindirecektir: info@refugeeguide.de

Impressum:
© Refugeeguide.de
Projektkoordination: Michael Strautmann, Franziska Fischer

Broschüren-Layout: Joanna Roer
Illustrationen: Maren Amini, maren-amini.de
Logo-Gestaltung: Freizeit-Werbeagentur.com

Redaktion: Viele ehrenamtliche Unterstützer, v.a. Studenten und Doktoranden, mit verschiedensten (geographischen und kulturellen) Hintergründen, die zu dieser crowd-gesourceten Orientierungshilfe beigetragen haben.

Übersetzungen:

Deutsch, Englisch, Französisch, Arabisch: eine Vielzahl ehrenamtlicher Unterstützer in Gemeinschaftsarbeit

Kurdisch, Türkisch: Integrationsrat Köln

Pashto: Organization of Afghan Alumni

Dari: Organization of Afghan Alumni und weitere Ehrenamtliche

Farsi: Mohammad Ravanbakhsh und ein engagierter anonymer Unterstützer

Urdu: Hamid Raza & Jafar Hussain

Tigrinya: durch Unterstützung von refugees.telekom.de; Lektorat: Nyet Temesgen

Russisch: engagierte anonyme Unterstützer

Serbisch: Alexandra Vukovich

Mazedonisch: engagierte anonyme Unterstützer

Albanisch: ein engagierter anonymer Unterstützer

Den ÜbersetzerInnen gilt unser herzlichster Dank!

Lektorat im Auftrag der Ernst Klett Sprachen GmbH:

Michael Krumm, mk-lektorat.de (Deutsch); Dr. Abbas Amin, arabisch-lektorat.de (Arabisch); Gillian Bathmaker (Englisch); Magali Armengaud (Französisch)

on beş
fünfzehn